

VZHODNA TURČIJA

VZHODNA TURČIJA

Na sedemnajstdnevno potovanje smo se odpravili 25. junija 2005.

Turki gojijo filozofijo notranje urejenosti (v duši, domu in družini), zato so domovi v notranjosti bolj urejeni od zunanosti (ni cvetja, na podeželju pa je okrog hiš pogosto osat).

DRŽAVNA UREDITEV

Turčija je bila po propadu Osmanskega cesarstva, to je 29. oktobra 1923, razglašena za parlamentarno republiko.

GEGRAFSKI POLOŽAJ IN NARAVNE ZNAČILNOSTI

Turčija je evrazijska dežela: 23.764 km² ali 3 % njene površine je v evropskem delu Trakije, v kateri živi okoli 10 % prebivalstva Turčije, 756.816 km² ali 97 % njene površine pa je v Mali Aziji oziroma Anatoliji. Trakijo od Anatolije ločijo Bospor, Marmarsko morje in Dardanele, ki povezujejo Egejsko in Črno morje.

Različna lega Turčije določa tudi podnebje. Obalna območja Egejskega in Sredozemskega morja imajo milo sredozemsko podnebje, ki ga določajo suha in vroča

poletja ter mile in vlažne zime. Obalno območje Črnega morja ima milo oceansko podnebje z vlažnimi in toplimi poletji ter vlažnimi in hladnimi zimami. Podnebne razmere v drugih delih Turčije so precej drugačne, saj gorovja blizu obale onemogočajo, da bi sredozemski vpliv prodril v notranjost, zato ima notranja Anatolija kontinentalno podnebje z zelo različnimi letnimi časi. V ostrih zimah v vzhodnem delu Anatolije temperature padejo do -30 °C, ponekod celo do -40 °C, sneg pa tam obleži najmanj 120 dni.

DEMOGRAFSKI PODATKI

Po podatkih iz leta 2013 je v Turčiji na 783.562 km² površine živel 74,93 milijona ljudi, povprečna selitvena gostota pa je znašala 95,63 preb./km². V Ankari, glavnem mestu Turčije, je leta 2014 živel 5.150.072 prebivalcev, v Istanbulu, glavnem gospodarskem središču države, pa 14.377.019. Delež mestnega prebivalstva je 75-odstoten. Pričakovana dolžina življenja je po oceni iz leta 2005 za moške 68,9 leta in za ženske 73,8 leta.

Osnovna šola je obvezna in traja osem let. Pismenost je pri moških 95,3-odstotna in pri ženskah 79,6-odstotna. Nižja pismenost žensk je predvsem pri Arabcih in Kurdi, ki živijo v Jugovzhodni Turčiji.

Po turški ustavi je Turek vsakdo, ki ima turško državljanstvo, ne glede na etnične razlike. Iz tega razloga podatkov o etničnih skupinah uradno ne zbirajo. Med vsemi neturškimi narodi so najštevilnejši in uradno nepriznani Kurdi, zato nimajo nobenih etničnih pravic. Po Lausanski pogodbi so priznane tri etnične manjšine: Armenci, Grki in Judi. Sicer pa je po narodnosti okoli 80 % Turkov in 20 % Kurdov.

Turčija je uradno posvetna republika, brez državne vere, pri čemer ustava zagotavlja svobodo vere in prepričanja. Večina (99 %) prebivalcev je islamske vere, od tega je okoli 75 % sunitov in 25 % alevitov, veje šiitov. Poleg muslimanov je 0,3 % pravoslavnih in 0,5 % ostalih veroizpovedi (kristjani, judi in pripadniki armenske cerkve).

Uradno je v Turčiji mnogoženstvo prepovedano, vendar živi v poligamiji še vedno okrog 2 % žensk.

Turčija je ena izmed najbolj obiskanih turističnih destinacij na svetu.

Turčija je v letu 2013 ustvarila 822,1 milijarde USD bruto domačega proizvoda, na prebivalca pa 10.971,57 USD.

ODPRAVIMO SE NA POT

Ob pozni sobotni večerni uri smo se zbrali na brniškem letališču, od koder smo z letalom Adrie Airways s polurno zamudo odleteli proti Istanbulu, kjer se zaradi omejenosti s časom nismo dolgo zadrževali. Pot smo nato z letalom nadaljevali proti Diyarbakirju, glavnemu mestu Jugovzhodne Turčije.

V urbanem delu Diyarbakirja je po podatkih iz leta 2013 živelo okrog 1,300.000 ljudi, od tega precejšen del kurdskega prebivalstva. Mesto leži na desni strani reke Tigris. V osrednjem starem delu je obdano s 5 km

dolгим obzidjem, zgrajenim iz črnega bazalta. Slovi po lubenicah in prav lubenica je tudi zaščitni znak mesta. Iz Diyarbakirja smo pot nadaljevali z avtobusom proti naselju Kapru, znanem po znamenitem seldžuškem mostu. Prvi most je bil na tem mestu zgrajen že v času Aleksandra Velikega.

Od sonca obsijana valovita mezopotamska pokrajina z žitnimi polji nas je očarala

Med potjo nas je očarala rahlo valovita mezopotamska pokrajina z lepo obdelanimi žitnimi polji. Na nadaljnji poti smo se ustavili v okoli 1400 m visoko ležečem mestu Bitlis, znanem po citadeli iz četrtega oziroma petega stoletja. V njem je ohranjenih več srednjeveških zgradb s tradicionalno arhitekturo kot v katerem koli drugem mestu v Vzhodni Turčiji. V času kosila smo se odpravili v skromno ulično restavracijo, v kateri smo zaužili tipično turško čorbo iz leče, potem pa še ajran (ayran), pijačo, narejeno na mlečni osnovi (kot redek jogurt), in kebab.

Med potjo do okoli 15 km oddaljenega jezera Van, smo se ustavili pri močno utrjenem karavanskem dvorcu Aleman Han, sezidanem v enajstem stoletju in nahajajočem se ob Svileni cesti. Pot smo nadaljevali proti

Pred letališčem v Diyarbakirju je veliko taksistov, a ob našem prihodu malo potnikov

Pogled s citadele na osrednji del mesta Bitlis

Ostanki karavanskega dvorca Aleman Han, sezidanem v 11. stol. in nahajajočem se ob Svileni cesti

majhnemu mestu Ahlat, ki leži ob jezeru Van. Jezero Van je največje jezero v Turčiji, ki leži 1719 m nad morjem in obsega 3755 km². Je slano jezero ognjeniškega izvora in brez iztoka. Vodo prejema iz številnih majhnih pritokov, izvirajočih v okoliških gorah. Dolgo je 120 km in široko 80 km, njegova največja globina pa je 457 m. Jezero je ostalo brez iztoka v pleistocenu oziroma ledeni dobi, ko je tok lave iz ognjenika Nemrut Dagi zaprl zahodni iztok iz planote Selçuklu proti nižini Mus. Gladina jezera se pogosto močno spreminja; zaradi taljenja snega v okoliškem gorovju se dvigne iz pomladi na poletje za okoli 0,5 m. Znan je primer iz devetdesetih let dvajsetega stoletja, ko se je gladina jezera dvignila za 3 m, kar je povzročilo uničenje mnogih kmetijskih površin. Jezerska voda je močno bazična. Od živih bitij najdemo v njej le na alkalnost prilagojene krape (darek), ki se drstijo v bližini izlivov tekoče vode v jezero.

V dokaj hladnem vremenu smo se zvečer sprehodili po glavni ulici mesta Ahlat ter poskusili izvrsten kruh in baklavo. Vstopili smo tudi v tipično turško čajnico, kjer

Seldžuško pokopališče, kjer so pokopani znameniti ljudje, predvsem velikaši in vojskovodje

smo si privoščili topel čaj. Od drevja v mestu izstopajo predvsem orehova in marelična drevesa.

Naslednje jutro smo se napotili do seldžških grobnic, zgrajenih v obliki jurte, kjer so pokopani znameniti ljudje, predvsem velikaši in vojskovodje. Od tam naprej smo šli do s travo poraslega starodavnega pokopališča z nagrobnimi kamni. V muslimanskem svetu ne objokujejo umrlih, niti ne vzdržujejo njihovih grobov.

Bizantinci so tu živeli do enajstega stoletja, ko so jih pregnali Seldžuki – tudi Turki so Seldžuki. Pripadali so sunitski muslimanski dinastiji, ki je od enajstega do štirinajstega stoletja vladala delu srednjeazijskih step in Bližnjega vzhoda. Bitka med Bizantinci in Seldžuki se je odvijala leta 1071. Po zmagi na bojišču so Seldžuki svoj vrhunec moči dosegli v trinajstem stoletju. Bili so izjemni oblikovalci kamna, zato so prihodnjim rodovom zapustili najlepše arhitekturne elemente.

Pred vzponom na Nemrut Dagi smo si ogledali mesto Tatvan, ki leži na zahodnem koncu jezera Van. Tu se konča železniška kopna povezava, pot pa se nadaljuje

Angelca ob kraterskem jezeru vulkanske gore Nemrut Dagi, visoke 3050 m

z vlakom na trajektu do 96 km oddaljenega mesta Van, ki leži na vzhodni strani istoimenskega jezera, od koder se vlak po kopnem usmeri v Iran. Sicer pa smo bili v Tatvanu zato, da smo se od tam z džipi odpeljali do kraterja vulkanske gore Nemrut Dagi, visoke 3050 m, ki v kalderi (kotlu) gosti tri kraterska jezera: dva večja in enega manjšega. Iz podatkov je razvidno, da je vulkan nazadnje bruhal in izlival lavo pred približno 3000 leti.

Po vrnitvi z gore se v mestu Tatvan nismo zadrževali, temveč smo pot nadaljevali prek 2234 m visokega gorskega prelaza Kuskunkiran Geçidi Rakim do mesta Van, ki je s 370.190 prebivalci (2012) največji naseljen kraj ob istoimenskem jezeru. Znamenitost mesta predstavlja ostanek urartske prestolnice Tupše iz devetega stoletja pred našim štetjem, ki se nahaja na strmi skalni vzpetini blizu jezera Van. Pogled s te vzpetine je čudovit, žalost pa človeka prevzame, ko

vidi ob vznožju do tal porušeno in s travo poraslo prvotno mesto Van, ki je bilo zravnano z zemljo v bojih med prvo svetovno vojno. Poleg Turkov in Armencev so se tu bojevali tudi Rusi.

Naslednji dan smo se vkrkali na barkačo, poimenovano Burak, s katero smo po dobrih treh urah plovbe prispeli do otočka Carpanak.

Poleg razvaline armenskega samostana s cerkvijo je otoček Carpanak znan po številnih galebih, ki na njem gnezdijo, pa tudi po redkih malih zajčkah. Po ogledu tega zanimivega in s travo poraslega otočka so nam bile ob obali v veliko nadlogo strige in jate mušic. V lužni vodi jezera smo tudi zaplavali, a je bila bolj hladna kot topla. Sicer pa je ta otoček daleč od turističnih množic.

Ko smo se vračali, smo se ustavili in podvzivali na otoček Akdamar, kjer smo si želeli ogledati armensko stolnico iz enajstega stoletja, ki pa je bila zaradi obnove zaprta. Sicer pa legenda o tem otočku govori o

Z barkačo Burak smo po dobrih treh urah plovbe prispeli na otok Carpanak. Ko smo se vračali, smo se ustavili in podvzivali na otoček Akdamar

ljubezni med pastirjem in hčerko »velikaša« Damarja. Pastir je vsak večer priplaval na otok, na kraj, ki ga je deklica zaznamovala s svečo. Ko je oče odkril »prepovedano« ljubezen, je hčer zaprl v stolp. Vsak večer je deklica od tam premikala svečo, dokler se pastir od predolgega plavanja ni izmučil do smrti. Še prej je zavzdihnil: »Akh, Damar ...« Po tem izdihljaju je otoček dobil ime.

Po vrnitvi v mesto Van smo se proti večeru odpravili do domačije, kjer ženske pletejo preproge. Izvedeli smo, da se na tem območju okrog 80 % družin ukvarja z izdelavo preprog. Material zanje pripravijo takole: ovce, ki se poleti pasejo v okoliških gorah, ostržejo, volno operejo v tamkajšnjih potokih, razčešejo, obarvajo z rastlinskimi barvili in poženejo kolovrate. Sledi tkanje domiselno izbranih vzorcev.

Poleg razvaline armenskega samostana s cerkvijo je otoček Carpanak znan po številnih galebih, ki na njem gnezdijo

Večerjo smo si privoščili v ulični restavraciji v mestu Van, prenočili pa smo v hotelu Asur. Naslednji dan smo najprej obiskali muzej urartske kulture, nato pa smo se odpravili do instituta, kjer bdijo nad vzrejo belih mačk z enim zelenim in enim modrim očesom. Ker te mačke simbolizirajo Van že od davne preteklosti, so zakonsko zaščitene, tudi pred izvozom. Pred nadaljevanjem poti smo vstopili še v čajnico, saj brez pitja čaja v Turčiji ne gre.

Preden smo prispeli do reke Mura Di in njenih čudovitih slapov, smo se ustavili še v majhnem kraju, v kateremga izjemoma zaide kak tuj turist. Za prebivalce tega kraja smo bili zato še posebej zanimivi, kar se je odražalo na njihovi pozornosti in tudi prijaznosti.

Pred ogledom slapov reke Mura Di smo opravili krajši trekking po pokošenih in drhtečih travnikih. Ker je bilo zelo vroče, je bilo namakanje nog ob slapu reke izjemno prijetno in osvežilno.

Pokrajina, po kateri smo se vozili proti gorskemu prelazu Tendürek Geçidi Rakim, visokem 2644 m, je bila

Pred naseljem Yavas smo se za krajši čas ustavili in zrl v zamegljeni Ararat

Po prihodu v mesto Dugubeyazit smo se podvzivali po strmem hribu do ostankov urartske trdnjave

na območju vulkana Tendürek močno prekrita z lavo. Izvedeli smo, da se je lava izlivala iz bruhajočega vulkana v sedemnajstem stoletju, hkrati pa izoblikovala okoli 3500 m visok stožec s kaldero, v kateri so tri mala jezera.

Po prihodu na gorski prelaz Tendürek Geçidi Rakim smo prvič na naši poti zagledali 5137 m visoko vulkansko goro Ararat, najvišjo goro Turčije. Izvedeli smo, da je Ararat zadnjič bruhal leta 1840.

Da bi čim bolj izkoristili dan, smo se po prihodu v mesto Dugubeyazit, kjer je leta 2012 živel 74.316 prebivalcev, podvzivali po strmem hribu do ostankov urartske trdnjave, ki leži visoko nad skalno pečino. Kljub neprimerni obutvi nam je uspelo priplezati do nje.

Po vrnitvi v mesto Dugubeyazit, ki leži v objemu slikovitih gora, smo prenočili v hotelu Isfahan. Tisti, ki smo se odpravili na treking po ostrem gorskem, večinom travnatem grebenu, smo vstali ob zgodnji 3. uri. Po dobrih dveh urah smo prispeli na vrh grebena v času, ko je izza Velikega in Malega Ararata vzhajalo son-

Sledil je ogled globokega kraterja, ki je na iranski meji, kjer je leta 1892 padel meteor

ce. Vendar pa nam vreme ni bilo naklonjeno: začelo je rahlo deževati in v daljavi grmeti, zato se tu nismo dolgo zadrževali. Pred spustom v dolino smo na hitro napravili še nekaj posnetkov zasneženega Ararata, vendar bolj za spomin, saj kakovost slik ni bila najboljša.

Sledil je ogled 35 m širokega in 60 m globokega kraterja, ki je na iranski meji, kjer je leta 1892 padel meteor. Ko smo prispeli do njega, je bilo v okolici precej iranskih vojakov, ki pa nas pri ogledu kraterja niso ovirali. Nato smo se z džipi odpeljali po kurdskih vaseh do namišljenih ostankov »Noetove barke«, ki se nahaja na višini okoli 2000 m. Po ogledu zapiskov, načrtov in slik te barke, nameščenih znotraj moderno zgrajene stavbe, smo nadaljevali pot skozi kurdske vasi z lepo obdelanimi polji, toda tu se je čas ustavil – kakor je bilo pred 2000 leti, tako je še sedaj. Videli smo perice volne ob potočku, ki so z udarjanjem s palicami iztiskale iz nje umazanijo, pa tudi voz z velikim polnim lesenim kolesom, v katerega je bila vprežena krava. Vrhunec tistega dne je bil obisk palače Ishaka Pashe iz leta 1789,

Po ogledu kraterja, povzročenega ob padcu meteorja, smo se z džipi odpeljali po kurdskih vaseh do namišljenih ostankov "Noetove barke"

ki so jo gradili v različnih stilih trije rodovi. V palači so sprejemnica, knjižnica, harem, kuhinja, jedilnica z ogledali, turška kopalnica, stranišča z razgledom, mošeja, zapori, zasilni izhod kot labirint in balkon, prek katerega so metali v globino neposlušne in tudi tiste, ki niso plačali davkov.

Tudi brez ogleda bazarja v prašnem delu mestu ni šlo. V njem je moč najti ves kič.

Od vodiča smo izvedeli, da pride do poroke v teh krajih po postopni erotični pripravi. Fant da znak svojemu očetu, da se je zagledal v dekle, tako, da zabije žebelj v očetov čevelj, dekle pa da znamenje svoji mami z grobim ravnanjem s kuhinjsko posodo, pa tudi z vzorci pri vezenju, ki pomenijo »želim si moškega«. Sledijo družinski obisk, proučevanje ustreznosti para in družin ter nato še dogovor o zaroki in poroki.

Preden smo pot nadaljevali iz Dugubeyazita proti solnemu rudniku v Tuzluci, smo si privoščili še svež jutranji pogled na biblijskega očaka Ararata, sveto goro Armencev, ki jo celo bolj častijo kot Slovenci Triglav. Ob prihodu v Tuzlucjo smo se z avtobusom zapeljali v prvi razširjeni del rudnika. Med sprehodom po rudniku smo si ogledali kopanje, natovarjanje in čiščenje soli v naravnem notranjem jezercu. To delo zaradi dobre tehnične opremljenosti opravlja le nekaj ljudi. Pred odhodom smo si za spomin v papir zavili nekaj manjših kosov kamene soli.

Do mesta Kars smo potovali blizu meje z Armenijo. Kars, ki leži na višini okrog 1700 m, je znan po ekstremnih temperaturah: poletne do + 40 °C in zimske do -40 °C. Ob prihodu v Kars smo se namestili v hotelu Güngören, v katerem smo si privoščili umivanje, turško savno, masažo in polivanje telesa, kar nam je zelo go dilo.

Obiskali smo še mrtvo mesto iz petega stoletja, kjer stojijo veličastni ostanki 101 porušene cerkve armen-

Med sprehodom po rudniku smo si ogledali kopanje, natovarjanje in čiščenje soli v naravnem notranjem jezercu

ske prestolnice Ani, ki je »daleč od ponorelega sveta«. Prevzeli so nas stare stavbe iz barvitnega tufa, dokaj ohranjena cerkev sv. Gregorja, ki jo je zgradil bogat trgovec, ostanki bazilike (kasneje mošeje) in spet neke druge bazilike, del obzidja itd. Ob njih je prepadna soteska reke Arpa, ki »neprodušno« ločuje Turčijo od Armenije, saj med njima ni nobenega mejnega prehoda. Na armenski strani smo videli odprt rudnik oziroma kamnolom in številne stolpe – stražarnice.

Mesto Ani je bilo nekoč središče karavanske poti, zaradi te takrat zelo pomembne vloge pa je leta 916 postalo prestolnica Armenije. Sledila so osvajanja in uničevanja mesta, dokončno uničenje tega kraja pa je povzročil potres na začetku štirinajstega stoletja.

Po jutranjem zadnjem razgledu na trdnjavo nad mestom smo zapustili pust in umazan Kars. Sledil je vzpon

Obiskali smo mrtvo mesto iz 5. stol., kjer stojijo veličastni ostanki 101 porušene cerkve armenske prestolnice Ani

po golem svetu brez dreves, kjer smo na višini okoli 2100 m naleteli na jajle (kamnite hišice, delno pogreznjene v zemljo). Gre za stavbe nomadske pašne skupnosti, v katerih večji del članov družine živi v času poletne paše živine, predvsem govedu in konju.

Ko smo jim pristopili, so se zelo razveselili in se z nami tudi slikali, mi pa smo jim obljubili, da jim bomo po vrnitvi v domovino poslali fotografije, kar smo tudi storili. Sicer pa je življenje pri njih živahno, do tujcev so prijazni in radovedni.

Pot smo nadaljevali čez 2640 m visok prelaz Çamlıbel Geçidi Rakim, za katerim smo se spustili do jajl v švicarskem slogu (lesene hišice), videli pa smo tudi lepa drevesa. Odprl se nam je razgled na Pontsko gorovje, sicer pa smo bili tu najbliže Gruziji. Nekoliko naprej prebiva ljudstvo Laz. Med nadaljnjo vožnjo smo se ustavili ob »peklenem kanjonu« Cehennem Deresi Kanyon, ki smo si ga ogledali od blizu.

Na poti proti Erzurumu smo se za dva dni ustavili v znamenitem turističnem mestu Yusufeli s 6856 prebivalci, kjer smo se namestili v hotelu Barkal, ki stoji tik

V mestu Yusufeli so šli nekateri iz naše skupine na rafting

Drugi smo se odpravili na zanimiv treking po skalnati dolini reke Barkol

nad sotočjem izjemno deroče reke Čaruh in rečice Barkol.

Naslednji dan so šli nekateri iz naše skupine na rafting, drugi pa smo se odpravili na zanimiv treking po skalnati dolini reke Barkol do trdnjave, ki je visoko na skali, nakar smo prečkali most in se po drugi strani reke vrnili v mesto. Sledilo je nedeljsko potepanje po mestu, kjer smo naleteli na svate, stare in mlade, ki so se lepo oblečeni zgrinjali na svatovsko plesišče.

Yusufeli je s skalnatim okoljem Pontskih Alp za turizem pravi raj: omogoča rafting in druge vodne športe, planinarjenje, lov, kampiranje, fotografiranje izrednih naravnih lepot ter ogled zgodovinskih gradov in cerkva. Sicer pa mikroklima tu omogoča gojenje oljk, grozdja in agrumov, ki poleg turizma predstavljajo gonilno silo razvoja tamkajšnjega gospodarstva.

Ne glede na prej imnovane naravne in kulturne vrednote se v bližnji prihodnosti obeta potopitev pokrajine z mestecem Yusufeli vred, in sicer zaradi zgraditve hidroelektrarne na reki Čaruh – potopilo naj bi se okoli

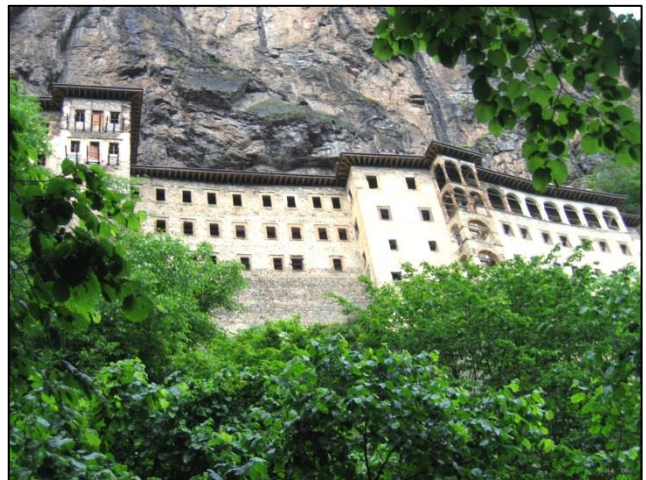
V Ilishamu smo se ustavili ob dobro ohranjeni gruzijski cerkvi, zgrajeni v 11. stol.

15.000 domov.

Pod vtisom močnih doživetij v okolju Pontskih Alp smo nadaljevali pot proti kraju Ilisham, kjer smo se ustavili ob dobro ohranjeni gruzijski cerkvi, zgrajeni v enajstem stoletju. Kupola te cerkve je visoka spoštljivih 42 m. Razcvet je Ilisham doživel v obdobju od dvanajstega do trinajstega stoletja, to je za časa vladavine kraljice Tamere, nakar so ga proti koncu trinajstega stoletja izničili Mongoli.

V neki vasi smo nato opazovali kuhanje murve, katere goščo po kuhanju razgrnejo na prte, da se na soncu povsem osuši, in s prtom jo nato tudi zvijejo – to jim pozimi služi za osnovno prehrano.

Med potjo do Erzuruma smo si vzeli nekaj časa za prijetno lenarjenje ob jezeru Tortum, ki je obdano z gorami in ga napaja reka z istim imenom. Enako ime, torej Tortum, ima tudi bližnje mesto, v katerem pre-

Ostanki nekdanjega grško pravoslavnega samostana Sumela so okoli 300 m visoko v skalnati pečini

biva nekaj več kot 4000 prebivalcev. Ker je bilo lepo sončno vreme, smo v jezeru tudi zaplavali.

Po prihodu v Erzurum, glavno mesto Anatolije, ki je imelo leta 2010 367.250 prebivalcev, smo se namestili v hotelu Kral. Naslednji dan smo si najprej ogledali medreso Çifte Minareli iz trinajstega stoletja, ki jo je sultan Osman Gazi zgradil svoji hčerki, imela pa je značaj verske šole. Zraven džamije Uludžami smo si ogledali še eno medreso iz štirinajstega stoletja, za njo pa še kamni bazar Taş kan – Oltusati.

Pot smo nadaljevali po karavanski poti svile in začimb čez 2370 m visok prelaz Kop Geçidi Rakim, od koder se cesta spusti proti Črnemu morju. Krajše postanke smo imeli v mestu Bavburt ob reki Čaruh in mestu Gumuşkan, nekaj več časa pa smo si vzeli v mestecu Maçka, kjer smo si ogledali Sumela Monastery, nekdanji grški pravoslavni samostan iz četrtega stoletja. Ostanki samostana so okoli 300 m visoko v skalnati pečini, na nadmorski višini okoli 1350 m. Samostan je deloval

1700 let. Ko ga je ukinil Gazi Mustafa Kemal Atatürk, prvi predsednik sodobne Turčije, je začel propadati. Zaradi zgodovinske znamenitosti samostan obnavljajo. Samostan sestavljajo: dvainsedemdeset celic, ena cerkva in nekaj manjših kapelic. Njihov ogled nam je preprečilo deževno vreme.

Pristaniško mesto Trabzon, ki leži ob Črnem morju in v katerem je v urbanem delu leta 2012 živel 1,254.350 prebivalcev, nam je pokazalo žalostno sliko z ruskimi prostitutkami. V njem smo se na kratko sprehodili do ruskega bazarja, ob zapuščanju mesta pa smo si ogledali še krščansko cerkev, spremenjeno v muzej. Ob rahlem dežju smo si med hojo ob obali v morju namočili noge in se za zabavo še malo poškopili.

Ko smo zapustili Trabzon, smo se začeli vzpenjati proti okoli 2200 m visokemu prelazu Eğribel Geçidi. Pred njim smo se še ustavili v turški vasi, v kateri naj ne bi bilo nič posebnega, a za nas je bila več kot posebna. Med pitjem čaja je naši sopotnici Alenki, ne da bi

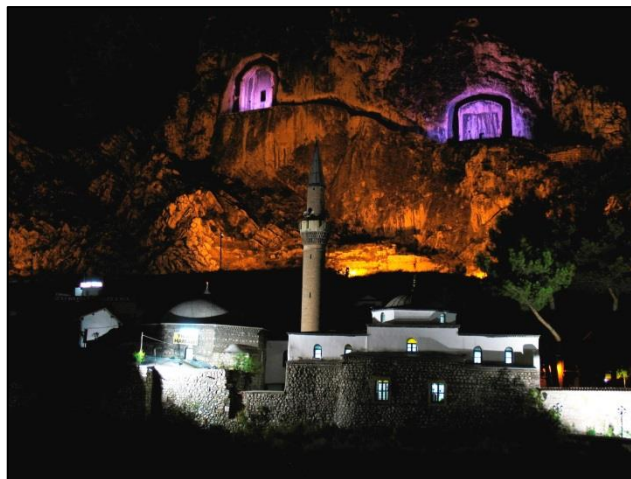

Krščanska cerkev v Trabzonu, ki leži ob Črnem morje, je spremenjena v muzej

opazila, na tla padla denarnica. Ko smo se že odpeljali, nas je po nekaj kilometrih vožnje z avtom ujel domačin, ki je Alenki vrnil izgubljeno denarnico. Kako lepo presenečenje in pravi zgled poštenja ...

Ob poti smo opazovali ogromne nasade lešnikov, tudi na vsemogočih višinah, kamenine v večbarvnih odtenkih, jajle, prodajalce lisičk in drugih gob ter prodajalce češenj in marelic.

Ob prihodu na gorski prelaz Eğribel Geçidi smo se za krajši čas ustavili in se okrepčali z lubenico. Nato smo se spustili proti mestu Şebinkarahisar, kjer smo se namestili v hotelu Hançılar. Mesto leži na nadmorski višini okoli 1600 m in je leta 2012 štelo 12.174 prebivalcev. Naslednji dan smo se najprej odpravili do trdnjave nad mestom, od koder je bil čudovit razgled na širšo okolico. Ker je približno 1 km od mesta potekal festival, smo si šli ogledat ta živžav pod skalovjem. Doma-

V skalo vklesane grobnice v Amasyi so osvetljene

čini so na sejmu prodajali različne izdelke. Poskusili smo domači ajran in palačinke ter opazovali prijetno razpoloženje ljudi. V mestu smo se med večernim sprehodom posladkali z nekaj slaščicami kalvana, ki so sestavljene iz lešnikov in sladkorja, ki so stolčeni v prijetno okusno maso.

Vožnja proti naselju Bahçeku, kjer je domoval naš voznik avtobusa, je bila zelo zanimiva in lepa, saj smo se vozili ob raznobarnem skalnatem hribovju, ki nas je prav navduševalo. Narava je res največji umetnik – začuda je tu še vedno na svobodi!

Po prihodu v domači kraj našega voznika so nas njegovi bližnji sorodniki, starši in dva brata z družinama zelo lepo in prisrčno sprejeli. Pripravili so nam prav kraljevsko pogostitev. Človek je nehote ganjen nad takimi človeškimi odnosi. Pogostitev so nam želeli podariti. Med sprehodom po vasi smo ugotovili, da sovaščani zelo cenijo omenjeno družino.

Ko smo nadaljevali pot, smo naleteli na skalnat podor in čiščenje ceste, a zastoj nam ni skazil razpoloženja. Proti večeru smo prispeli v nekdaj cvetoče mesto Ama-

Osrednji del mesta Safranbola je pravi muzej na prostem, zazaščiten s strani Unesca

sya, kjer smo se namestili v hotelu Maden. Naslednje jutro smo se sprehodili do v skalo vklesanih grobnic, nato pa si ogledali osmanske mošeje, mošeje starega Hana in mošeje s svedrastim minaretom iz trinajstega stoletja, kjer so pripravljali prince za sultanat.

Ko smo nadaljevali pot proti zahodu, smo se vozili mimo polja sončnic, konoplje, riževih polj itd., vse do jezera Rdeče reke, v kateri smo tudi zaplavali. Pozornost nam je pritegnila še tamkajšnja trdnjava. Malo pred nočjo smo prispeli v Safranbolu, kjer smo se namestili v penzionu Kirikli. Osrednji del mesta je pravi muzej na prostem, zaščiten s strani Unesca. Najprej smo si ogledali osmanske hiše (počutili smo se kot v pravljici), se sprehodili do gradu, raziskali bazar in hamam (turško

kopališče). V Safranbolu je leta 2012 živel 43.060 prebivalcev.

Naslednji dan smo se odpravili na zadnjo cestno vožnjo do Istanbula, kjer smo se namestili v nam že znanim hotelu Osper. V mestu smo si ogledali še več svetovno znanih znamenitosti, ki pa smo jih podrobneje opisali v prispevku o Zahodni Turčiji, po kateri smo potovali približno tri leta kasneje.

Iz Istanbula smo najprej odleteli v Frankfurt, kjer smo prestopili na letalo za Brnik. Ob prihodu na brniško letališče so nas že čakali domači, s katerimi je bilo srečanje po vseh doživetjih v tujini najbolj ganljivo.

Sledila je še vožnja do doma s spomini na prijetno in poučno potovanje po Vzhodni Turčiji.

